

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА КАДАСТРУ

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ІНЖЕНЕРНА ГЕОДЕЗІЯ

рівень вищої освіти	бакалавр
галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
Освітньо-професійна програма	Геодезія та землеустрій

Силабус навчальної дисципліни «ІНЖЕНЕРНА ГЕОДЕЗІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 193 Геодезія та землеустрій, за освітньо-професійною програмою Геодезія та землеустрій.

Розробник: Рудик О.В., старший викладач

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру

протокол № 1 від 27.08.2020 р.

Завідувач кафедри:

проф. Уль А.В.

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра геодезії,
землевпорядкування та кадастру

СИЛАБУС

I. Опис навчальної дисципліни „Інженерна геодезія”

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів –6	Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво Спеціальність: 193 Геодезія та землеустрій Освітньо-професійна програма: Геодезія та землеустрій	Вибіркова
Модулів – 2		Рік підготовки – 3
Змістових модулів –2		Семестр – 6
ІНДЗ: є		Лекції – 28 год.
Загальна кількість годин –180		Практичні – 28 год.
Тижневих годин: аудиторних – 4	Бакалавр	Самостійна робота – 106 год.
		Консультації – 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Викладач: Рудик Олександр Володимирович, старший викладач

Контактна інформація викладача:

Телефон: +38 050 516 96 71

Електронна пошта: rs.lutsk@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Кравчука,36, корпус К ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – геодезії, землевпорядкування та кадастру

Факультет – географічний

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Дисципліна **"Інженерна геодезія"** є складовим елементом багатогранного блоку загальної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 19 – Архітектура та будівництво спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій освітньо-професійної програми "Геодезія та землеустрій".

Дисципліна «Інженерна геодезія» розглядає два основні напрямки геодезичної науки, які мають бути засвоєні спеціалістами в галузі землеустрою: топографія земної поверхні – для вивчення головних технологічних процесів геодезичного виробництва з метою розуміння методів геодезичних вимірювань і їх застосування в професійній діяльності, та інженерно-геодезичні роботи при вишукуваннях, трасуванні, проектуванні, будівництві та моніторингу інженерних споруд. Геодезія – це наука про вимірювання на земній поверхні, вивчення форми та розмірів Землі вцілому та її окремих частин, зображення земної поверхні на графічних матеріалах для розв'язання різноманітних наукових, практичних і виробничих завдань. В частині інженерної геодезії крім питань топографо-геодезичних вишукувань розглядаються основні засади інженерно-геодезичного проектування горизонтального та вертикального планування територій, визначення площ ділянок і об'ємів ґрунту, виконання контролю будівельно-монтажних робіт на всіх етапах будівництва інженерної споруди, моніторингу за деформаціями будівель і споруд.

2. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити:

Дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: "Топографія", "Вища математика", "Практикум з геодезичних приладів", "Геологія і геоморфологія", тощо.

Постреквізити:

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни "Інженерна геодезія": "ГІС-технології в геодезії та землеустрої", "Новітні технології геодезії та землеустрою", і також дисципліни вільного вибору.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни „Інженерна геодезія”

Теоретична і практична підготовка студентів для цілісного розуміння як загальних завдань геодезичної науки на будівництві та в землеустрої, так і можливостей використання практичних задач дисципліни для виконання робіт землепорядної та будівельно-архітектурної галузей.

Основними завданнями дисципліни „Інженерна геодезія” є:

Виконання топографо-геодезичних та інженерно-геодезичних вишукувань, розбивка інженерної споруди на місцевості, геодезичне проектування будівель і споруд, вертикальне планування місцевості

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати:**

- порядок виконання геодезичних вимірювань на фізичній поверхні Землі;
- процес виконання геодезичних розбивних робіт;
- фактори впливу (зовнішнє середовище, метеорологічні умови, особливості конструкції вимірювальних приладів і т. ін.) на процес виконання вимірювань;
- методику математичної обробки геодезичних вимірів та розв’язання геодезичних задач при створенні інженерних об’єктів;
- розв’язання задач при створенні проектних рішень і виносі проекту геодезичних робіт на місцевість.

вміти:

- організовувати виконання математичних робіт щодо розв’язання геометричних задач при створенні інженерних об’єктів;
- оцінювати одержані результати та їх точність;
- розробляти математичні алгоритми розв’язання геодезичних задач;
- кваліфіковано розв’язувати геодезичні задачі та виконувати контроль за виконанням їх рішень;
- надавати дорадчу допомогу іншим фахівцям з приводу виконання фахових завдань.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

- здатність самостійно вирішувати складні та багатоетапні задачі;
- здатність до абстрактного мислення, математичної формалізації, аналізу та синтезу;
- здатність використовувати інформаційні технології для пошуку, обробки, аналізу та використання інформації з різних джерел;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність виявляти та вирішувати проблеми;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність до засвоєння нових знань;

- здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо;
- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- здатність до організації ефективної комунікації в процесі виконання завдань;
- вміння ефективно оцінювати правильність та оптимальність виконання завдань.

Фахові компетентності:

- уміння застосовувати фахові знання на практиці;
- здатність аналізувати діяльність суб'єктів будівельної галузі на всіх рівнях управління;
- розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи будівельної галузі;
- здатність до співпраці з партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;
- здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства;
- уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	практичні заняття	Самостійна робота	Консультації
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I. Основи геодезії					
Тема 1. Визначення, предмет та методи інженерної геодезії. Зв'язок геодезії з іншими галузями науки і техніки. Історичні аспекти розвитку.	12	2	-	10	-
Тема 2. Поняття про опорні геодезичні мережі.	16	2	2	10	2

Тема 4. Системи координат для визначення положення точок земної поверхні. Прямокутна система координат. Географічна система координат. Полярна система координат.	16	2	2	10	2
Тема 5. Орієнтування ліній. Кути напрямків. Зближення меридіанів. Виведення формули зближення меридіанів. Магнітне схилення та його визначення.	14	2	2	8	2
Тема 6. Зв'язок плоскої прямокутної та полярної систем координат. Пряма геодезична задача. Виведення формул. Обернена геодезична задача. Виведення формул.	16	2	2	8	2
Змістовий модуль II. Інженерно-геодезичні роботи					
Тема 7. Організація геодезичних робіт при будівництві інженерних споруд.	16	2	2	10	2
Тема 8. Геодезичні розмічувальні роботи.	18	2	4	10	2
Тема 9. Трасування лінійних споруд. Розбивка заокруглень.	16	2	4	10	-
Тема 10. Вертикальне планування місцевості.	18	2	4	10	2
Тема 11. Геодезичні роботи прибудівництві будинків і споруд.	20	4	4	10	2
Тема 12. Геодезичні спостереження за деформаціями інженерних споруд.	18	4	2	10	2
Разом	180	28	28	106	18

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Завдання	Кількість годин
-------	----------	-----------------

1	Види інженерно-геодезичних робіт.	4
2	Геодезичні роботи на будівельному майданчику.	6
3	Топографічні карти та плани для вишукувань і проектування.	6
4	Технічна документація для вишукувань і проектування.	6
5	Планова та висотна основа геодезичних розбивних робіт.	6
6	Класифікація осей будинків.	4
7	Будівельна сітка.	4
8	Геодезичні розбивні роботи	6
9	Винос проекту в натуру. Елементи геодезичних розбивних робіт.	6
10	Способи визначення елементів геодезичних розбивних робіт.	4
11	Винесення на місцевість горизонтального кута (відстані, перевищення).	6
12	Способи винесення точок на місцевість («в натуру»).	4
13	Розбивка заокруглень.	6
14	Способи детальної розбивки заокруглень.	4
15	Розбивка вертикальних кривих.	6
16	Визначення проектних ухилів і відміток.	4
17	Обчислення проектних відміток по лінії та по площині.	4
18	Визначення положення точок нульових робіт.	4
19	Визначення положення центру ваги при розбивці по квадратах.	4
20	Визначення направляючих кутів за координатами точок.	4
21	Система плоских прямокутних координат в геодезії.	4

22	Системи координат при визначенні положення точок поверхні Землі.	4
Всього 106 год.		

7. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного і модульного контролю.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання і захист студентом практичних робіт; оцінки за виконання контрольних робіт (у формі тестування) за темами змістових модулів; оцінка за виконання й захист ІНДЗ; оцінка за виконання самостійної роботи.

Завдання поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів. Оцінювання практичних робіт кожного змістового модуля здійснюється за 12-бальною шкалою (1–3 бали – початковий рівень компетенції, 4–6 балів – середній рівень компетенції, 7–9 – достатній, 10–12 – високий рівень компетенції). Максимальна кількість балів за 18 практичних робіт становить 216. Для переведення цих балів у шкалу ECTS використовуємо перевідний коефіцієнт 0,125 ($216 \times 0,125 = 27$ балів).

Оцінка ІНДЗ складає 8 балів за шкалою ECTS. З них 3 бали відводиться на оцінку за дотримання вимог до оформлення роботи (0 балів – незадовільно, 1 бал – задовільно, 2 бали – добре, 3 бали – відмінно); 5 балів – на оцінку змісту роботи та рівня знань студента при її захисті (1 бал – достатньо, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – дуже добре, 5 – відмінно).

Оцінка самостійної роботи студента складає 5 балів за шкалою ECTS (1 бал – достатньо, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – дуже добре, 5 – відмінно).

Результати модульного контролю: 1) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) ЗМ 1; 2) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) ЗМ 2; 3) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) кожного змістового модуля оцінюється в 30 балів (30 тестових завдань по 1 балу: 1 бал – вірна відповідь, 0 балів – невірна).

Поточний і модульний контроль знань студентів

Поточний контроль (max = 40 балів)				Модульний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
М 1		М 2	М 3	М 4		
27 балів (144 × 0,1875)		13 балів		К	Р	

Перевідний коефіцієнт – 0,1875														Без перевідного коефіцієнта										
ЗМ 1								ЗМ 2								ІНДЗ	С. Р.							
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т ⁹	Т 10	Т 11	Т 12							8	5	30	30		100	
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12													

Пояснення до таблиці 5: М – модуль, ЗМ – змістовий модуль, Т – тема, ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання, С. Р. – самостійна робота.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Академічна доброчесність. Вимоги до академічної доброчесності визначаються „Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки”.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Строки здачі практичних робіт, ІНДЗ, самостійної роботи афішує викладач на перших аудиторних заняття з дисципліни або прописує на інтернет-платформі курсу. Перескладання завдань поточного контролю та модульного контролю при вивченні дисципліни „Інженерна геодезія” узгоджується з політикою ЗВО.

8. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Переведення підсумкової семестрової оцінки, вираженої в балах, у оцінки за національною шкалою здійснюється відповідно до таблиці, уміщеної нижче.

9. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

10. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Баканова В.В. Геодезія / Баканова В.В. – М.: Недра, 1986. – 480 с.
2. Баканова В.В. Крупномасштабные топографические схемки / Баканова В.В. – М.: Недра, 1983. – 253 с.
3. Божок А.П. Топографія з основами геодезії / Божок А.П. – К.: Вища школа, 1995. – 275с.
4. Б.І. Волосецький. Геодезія у природокористуванні. / Б.І. Волосецький. – Львів: В-во Національного університету “Львівська політехніка», 2008. – 288 с.
5. Войтенко С.П. Інженерна геодезія: підручник / С.П. Войтенко. – К.: Знання, 2009, – 557 с.
6. Ю.К. Неумывакин. Геодезия. Топографические съёмки: Справочное пособ. / Ю.К. Неумывакин, Е.И. Халугин, П.Н. Кузнецов и А.В. Бойко – М.: Недра, 1991. – 317 с.
7. Голубев А.Н. Глобальные спутниковые навигационные системы. Основные принципы устройства и работы: Учеб. пособие для студ. геодез. спец. вузов / – М.: МГУ геодезии и картографии, 2001. – 68 с.
8. Господинов Г.В. Топография. / Господинов Г.В., Сорокин В.Н. – М.: Недра, 1974. – 359 с.
9. Грабовий В.М. Геодезія / Грабовий В.М. – К.: ДНВП «Аерогеодезія», 2005. – 293 с.
10. Киселев М.И. Основы геодезии: Учеб. для студ. вузов. / Киселев М.И., Михелев Д.Ш. – М.: Высшая школа, 2001. – 368 с.
11. Я.М. Костецька. Геодезичні прилади. Ч. II. / Я.М. Костецька. – Львів. ІЗМН, 2000. – 324 с.
12. Левицкий И.Ю. Геодезия с основами землеустройства / Левицкий И.Ю., Крохмаль Е.М., Реминский А.А. – М.: Недра, 1977. – 243 с.
13. Маслов А.В. Геодезия. / Маслов А.В., Гордеев А.В., Батраков Ю.Г. – М.: Недра, 1980.
14. Маслов А.В. и др. Геодезия: Учеб пособие для учащ. средн. с/х учеб. завед. по спец. «Землеустройство». – М.: Недра, 1986. – 416 с.
15. Неумывакин Ю.К. Практикум по геодезии / Неумывакин Ю.К., Смирнов А.С. – М.: Недра, 1985. – 278 с.
16. Неумывакин Ю.К. Геодезия. Топографические схемки / Неумывакин Ю.К., Халугин Е.И., Кузнецов П.Н., Бойко А.В. – М.: - Недра, 1991. – 315 с.
17. А.Л. Островський. Геодезія. Навчальний посібник. Ч. I. / А.Л. Островський, О.І. Мороз, З.Р. Тартачинська, І.Ф. Гарасимчук. – Львів: В-во Львівської політехніки, 2011. – 440 с.
18. А.Л. Островський. Геодезія. Навчальний посібник. Ч. II. / А.Л. Островський, О.І. Мороз, В.Л. Тарнавський. – Львів: В-во Національного університету “Львівська політехніка», 2008. – 564 с.

- 19.Перович Л.М. Геодезія, ч.2 : Навчальний посібник / Перович Л.М., Лісевич М.П. – Л.: Новий світ – 2000, 2005. – 208с.
- 20.Порицький Г.О. Геодезія / Порицький Г.О., Новак Б.І., Рафальська Л.П. – К.: Арістей, 2007. – 259с.
- 21.Родионов В.И. Задачник по геодезии / Родионов В.И., Волков В.Н. – М.: Недра, 1988. – 268 с.
- 22.Романчук С.В. Геодезія. Навчальний посібник / Романчук С.В., Кирилюк В.П., Шемякін М.В. – Умань: Уманьський державний аграрний університет, 2008. – 294с.
- 23.Рытов А.В. Геодезические приборы для крупномасштабных топографических съемок / Рытов А.В., Спиридонов А.И. – М.: Недра, 1977. – 174 с
- 24.Селиханович В.Г. Геодезія. В 2 кн. – М.: Недра, 1981.
- 25.І.С. Тревого. Геодезичні прилади. Практикум. / І.С. Тревого, Т.Г. Шевченко, О.І. Мороз. – Львів, В-во НУ «Львівська політехніка», 2007. – 196 с.
- 26.Хренов Л.С. Практикум по геодезии / Хренов Л.С., Мепуришвили Г.Е., Недешева Л.П. – М.: Недра, 1974. – 227 с.
- 27.А.Ф. Чижмаков. Практикум по геодезии. / А.Ф. Чижмаков., А.М. Кривоченко, В.М. Лазарев и др. – М.: Недра, 1977. – 240 с.
- 28.Инструкция по нивелированию I, II, III и IV классов. / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1990.
- 29.Инструкция по топографической съемке в масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 и 1:500 / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1985.
- 30.Инструкция по топографической съемке в масштабах 1:10000 и 1:25000 / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1985.
- 31.Основные положения по выбору масштаба и высоты сечения рельефа топографических съемок населенных мест / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1980.
- 32.Справочник геодезиста: В 2 кн./Под ред. В.Д. Большакова и Г.П. Левчука. – М.: Недра, 1985.
33. Условные знаки для топографических планов масштаба 1:5 000, 1:2 000, 1:1 000, 1:500 / ГУГК. – М.: Недра, 1989. – 286 с.
- 34.Условные знаки для топографической карты масштаба 1:10 000 / ГУГК. – М.: Недра, 1977. – 143 с.
- 35.Условные знаки, образцы шрифтов и сокращения для топографических карт масштабов 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000. – М.: Военно-топографическое управление генерального штаба, 1963. – 68 с.

Додаткова:

1. Берлянт А.М., А.В., Гедымин и др. Справочник по картографии. (Под.ред. проф. Е.Н. Калугина), М: Недра, 1988.

2. Билич Ю.С. Проектирование и составление карт: Учебник для вузов./ Билич Ю.С., Васмут А.С. – М.:Недра, 1984. –364 с.
3. Божок А.П. Картографія : підручник / А.П.Божок, А.М.Молочко, В.І. Остроух; за ред. А.П.Божок. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 271 с.
4. Божок А.П., Молочко А.М., Остроух В.І. Картознавство: підручник / А.П.Божок, А.М.Молочко, В.І.остроух; за ред.. А.П.божок. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2014. - 332 с.
5. Вахрамеева Л.А. Картография: Учебник для вузов. - М.: Недра, 1981. – 224 с.
6. Востокова А.В. Оформление карт. Компьютерный дизайн: Учебник/ А.А. Востокова, С.М.Кошель, Л.А.Ушакова/ Под ред. А.В.Востоковой. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 288 с.
7. Картоведение : Учебник для вузов/ А.М. Берлянт, А. В.Востокова, В.И.Кравцова и др.; Под ред. А.М. Берлянта. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 477 с.
8. Ляшенко Д.О. Картографія з основами топографії: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К.: Наук. думка, 2008. – 184 с.
9. Салищев К.А. Картография: Учебник. – М.: Высш. шк., 1982. – 282с.
10. Сосса Р. І. Історія картографування території України: Підручник. – К.: Либідь, 2007. – 336 с.
11. Божок А.П. Картознавство: підручник /А.П.Божок, А.М.Молочко, В.І.Остроух ; за ред.. А.П.Божок. - К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. - 332 с.
12. Берлянт А.М. Картография : ученик / А.М.Берлянт. - 3-е издание, дополненное. - М. : КДУ, 2011. 464 с.
13. Лозинський В.В. Картографо-топографічний словник-довідник. Текст : навч. посіб. / В.В.Лозинський, Ю.М. Андрейчук ; за науковою редакцією професора І.П.Ковальчука. - Київ; Львів : НУБіП України; ЛНУ ім.. Івана Франка, 2014. 256 с.